

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять з навчальних дисциплін

«ВВЕДЕННЯ В СПЕЦІАЛЬНІСТЬ», «ВСТУП ДО ФАХУ»

*(для студентів денної та заочної форм навчання
спеціальності 071 – Облік і оподаткування)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2021

Методичні рекомендації до проведення практичних занять з навчальних дисциплін «Введення в спеціальність», «Вступ до фаху» (для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 071 – Облік і оподаткування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : Г. М. Шаповал. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 36 с.

Укладач: канд. екон. наук Г. М. Шаповал

Рецензент

Т. В. Момот, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 1 від 30.08.2017.

Зміст

Вступ.....	4
1 Облік і оподаткування: основні поняття, сфера діяльності людей, галузь науки.....	6
1.1 Бухгалтерський облік – мова бізнесу.....	6
1.2 Професія бухгалтера.....	9
1.3 Аудиторська діяльність в Україні.....	11
1.4 Оподаткування.....	13
1.5 Аналіз господарської діяльності.....	15
1.6 Правове регулювання діяльності бухгалтерів і аудиторів.....	16
1.7 Ринок бухгалтерських та аудиторських послуг.....	18
2 Підготовка фахівців зі спеціальності Облік і оподаткування та їх кар’єрний розвиток.....	20
2.1 Підготовка фахівців зі спеціальності Облік і оподаткування в ХНУМГ.....	20
2.2 Міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів.....	21
2.3 Кар’єрний розвиток і процес пошуку роботи.....	23
2.4 Професійна етика бухгалтерів і аудиторів.....	24
2.5 Професійні організації бухгалтерів і аудиторів.....	25
Додатки.....	27

Вступ

Вступ до фаху – одна з базових дисциплін, що вивчаються студентами спеціальності 071 – Облік і оподаткування.

Мета вивчення дисципліни – сформувати уявлення про облік, аудит і оподаткування як систему знань і правильно зорієнтувати студента на подальше вивчення їх змісту. При цьому вирішується триєдине завдання: дати уявлення про необхідну сукупність фахових знань, якими повинен оволодіти студент протягом навчання, дати уявлення про ті вміння, якими повинен оволодіти бухгалтер чи аудитор для успішної роботи за фахом і уявлення про ті навички, які повинен здобути й освоїти бухгалтер чи аудитор для фахової роботи за певним рівнем кваліфікації.

Реалізація зазначеної мети вивчення дисципліни здійснюється шляхом формування у студентів розуміння про організаційно-методичні засади навчального процесу, основні етапи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування, становлення їх як наук та професійної діяльності, принципи професій бухгалтера та аудитора і майбутню професіональну діяльність.

Предмет вивчення дисципліни – організація навчального процесу за спеціальністю «Облік і оподаткування» та професійна діяльність бухгалтерів і аудиторів.

Завдання курсу:

- дати розуміння сутності бухгалтерського обліку та його значення для господарської діяльності, а також суміжних дисциплін, таких як аудит, оподаткування та аналіз господарської діяльності;
- дати розуміння про організаційно-методичні засади навчального процесу, структурно-логічну схему та зміст навчальних планів, розподіл навчального часу студента за циклами дисциплін і рівнями підготовки;

- дати уявлення про основні положення міжнародних стандартів освіти бухгалтерів, розкрити сутність програм підвищення кваліфікації бухгалтерів;
- показати найголовніші історичні етапи розвитку обліку, аудиту та оподаткування;
- дати розуміння про перелік посад, які можуть займати випускники, їх завдання, функціональні обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до таких працівників;
- розкрити й пояснити основні вимоги до професійної етики бухгалтерів і аудиторів;
- сформулювати уявлення про сучасний стан ринку бухгалтерських та аудиторських послуг;
- ознайомити із структурою, функціями і сферами діяльності міжнародних і національних професійних організацій бухгалтерів і аудиторів;
- проаналізувати основні законодавчі положення з обліку і аудиту;
- з'ясувати сутність міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності та Міжнародних стандартів аудиту.

1 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ, СФЕРА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДЕЙ, ГАЛУЗЬ НАУКИ

1.1 Бухгалтерський облік – мова бізнесу

Навчальні елементи: Бухгалтерський облік: сутність, ціль і роль в сучасному житті. Види бухгалтерського обліку. Організація та законодавче регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Історія бухгалтерського обліку. Сучасний бухгалтерський облік.

Завдання 1

Необхідно написати доповідь по особливостям обліку в країні, зазначеній в отриманому варіанті відповідно до номеру по списку в журналі.

Доповідь має включати інформацію про законодавче регулювання обліку, особливості його організації, види та особливості конкретних видів бухгалтерського обліку та особливості документування операцій.

У кінці роботи ОBOB'ЯЗКОВО надати список використаних джерел.

Список тем для підготовки доповідей:

1. Бухгалтерський облік в Італії.
2. Бухгалтерський облік в Великобританії.
3. Бухгалтерський облік в Німеччині.
4. Бухгалтерський облік у Франції.
5. Бухгалтерський облік в США.
6. Бухгалтерський облік в Канаді.
7. Бухгалтерський облік в Норвегії.
8. Бухгалтерський облік в Іспанії.
9. Бухгалтерський облік в Швейцарії.
10. Бухгалтерський облік в Польщі.

11. Бухгалтерський облік в Китаї.
12. Бухгалтерський облік в Японії.
13. Бухгалтерський облік в Швеції.
14. Бухгалтерський облік в Нідерландах.
15. Бухгалтерський облік в Австрії.
16. Бухгалтерський облік в Греції.
17. Бухгалтерський облік в Данії.
18. Бухгалтерський облік в Чехії.
19. Бухгалтерський облік в Хорватії.
20. Бухгалтерський облік в Португалії.
21. Бухгалтерський облік в Болгарії.
22. Бухгалтерський облік в Індії.
23. Бухгалтерський облік в Бельгії.
24. Бухгалтерський облік в Білорусії.
25. Бухгалтерський облік в Казахстані.

Завдання 2

Проаналізуйте основні етапи з історії розвитку бухгалтерського обліку, визначивши основні характеристики етапів, внесок кожного з етапів у розвиток бухгалтерського обліку. Відповідь надайте у вигляді аналітичної таблиці (табл. 1).

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика етапів розвитку бухгалтерського обліку

Часовий період	Основні риси бухгалтерського обліку	Особистості, що вплинули на розвиток обліку	Основний вклад, що був зроблений в даний період у розвиток обліку

Питання для обговорення:

1. Що таке бухгалтерський облік та яке його значення в господарській діяльності підприємства?
2. Які є види бухгалтерського обліку?
3. В чому різниця між фінансовим та управлінським обліком?
4. Чим характеризується облік Стародавнього світу?
5. Які характерні риси обліку елліністичного періоду в Стародавній Греції і Давньому Римі?
6. Які основні характеристики розвитку обліку в епоху Середньовіччя?
7. Чим знаменні для розвитку обліку імена Б. Котрульї і Л. Пачолі?
8. У чому полягав погляд Дієго дель Кастілло на облік?
9. У чому особливості німецької бухгалтерії середньовіччя?
10. У чому відмінність юридичного й економічного напрямків розвитку обліку? Назвіть прихильників кожного з цих напрямків.
11. У чому полягав внесок американської школи рахівництва в розвиток теорії бухгалтерського обліку?
12. Розкрийте особливості розвитку обліку в Україні в період до XV ст.
13. Розкрийте особливості розвитку обліку в Україні в період XV — XVIII ст.
14. Як розвивався облік в Україні у першій половині XX ст.?
15. Які риси притаманні сучасному етапу розвитку бухгалтерського обліку в Україні?

1.2 Професія бухгалтера

Навчальні елементи: Герб бухгалтерів. Кваліфікаційні вимоги до бухгалтерів. Обов'язки бухгалтера. Права бухгалтера. Організація роботи бухгалтерії. Відповідальність бухгалтера.

Завдання 1

Опрацюйте теоретичний матеріал за даною темою та пройдіть тестування за темою «Професія бухгалтера» у дистанційному курсі «Введення в спеціальність».

Завдання 2

Необхідно зробити презентацію по особливостям професії бухгалтера в країні, зазначеній в отриманому варіанті відповідно до номеру по списку в журналі.

Доповідь має включати інформацію про вимоги до освіти бухгалтерів та стажу роботи для зайняття посади бухгалтера, види бухгалтерської професії, інформацію по заробітній платі бухгалтерів у даній країні.

Зверніть увагу на те, що при підготовці презентації цифровий матеріал доцільно подавати у вигляді графіків чи таблиць!

Список тем для підготовки доповідей:

1. Професія бухгалтера в Італії.
2. Професія бухгалтера в Великобританії.
3. Професія бухгалтера в Німеччині.
4. Професія бухгалтера у Франції.
5. Професія бухгалтера в США.
6. Професія бухгалтера в Канаді.
7. Професія бухгалтера в Норвегії.
8. Професія бухгалтера в Іспанії.
9. Професія бухгалтера в Швейцарії.
10. Професія бухгалтера в Польщі.
11. Професія бухгалтера в Китаї.
12. Професія бухгалтера в Японії.
13. Професія бухгалтера в Швеції.

14. Професія бухгалтера в Нідерландах.
15. Професія бухгалтера в Австрії.
16. Професія бухгалтера в Греції.
17. Професія бухгалтера в Данії.
18. Професія бухгалтера в Чехії.
19. Професія бухгалтера в Хорватії.
20. Професія бухгалтера в Португалії.
21. Професія бухгалтера в Болгарії.
22. Професія бухгалтера в Індії.
23. Професія бухгалтера в Бельгії.
24. Професія бухгалтера в Білорусії.
25. Професія бухгалтера в Казахстані.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте герб бухгалтерів та історію його появи.
2. Назвіть можливі місця роботи випускників, які навчаються за спеціальністю «Облік та аудит».
3. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання й кваліфікаційні вимоги до обліковців з реєстрації бухгалтерських даних.
4. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання й кваліфікаційні вимоги до касирів.
5. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання й кваліфікаційні вимоги до бухгалтерів.
6. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання й кваліфікаційні вимоги до бухгалтерів-ревізорів.
7. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання й кваліфікаційні вимоги до бухгалтерів (з дипломом спеціаліста).
8. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання й кваліфікаційні вимоги до головних бухгалтерів.

9. Охарактеризуйте сучасні вимоги до бухгалтерів.
10. Визначте основні трудові права бухгалтерів. Якими документами вони регламентуються?
11. Визначте посадові права бухгалтерів. Якими документами вони регламентуються?
12. Які додаткові посадові права має головний бухгалтер у порівнянні з бухгалтером?
13. Дайте визначення складових частин облікової інформації.
14. Охарактеризуйте вимоги до організації роботи працівників обліку.
15. Назвіть види відповідальності бухгалтера та розкрийте їх сутність.

1.3 Аудиторська діяльність в Україні

Навчальні елементи: Аудит: поняття, мета, типи та основні завдання. Історія виникнення аудиту. Сучасний аудит. Основні вимоги до фахівців з аудиту та законодавче регулювання аудиту в Україні.

Завдання 1

Проаналізуйте основні етапи з історії аудиту, визначивши основні характеристики етапів, внесок кожного з етапів у розвиток аудиту. Відповідь надайте у вигляді аналітичної таблиці (табл. 2).

Таблиця 2 – Порівняльна характеристика етапів розвитку аудиту

Часовий період	Основні риси аудиту	Особистості, що вплинули на розвиток аудиту	Основний вклад, що був зроблений в даний період у розвиток аудиту

Завдання 2

Підготуйте презентацію щодо діяльності однієї з аудиторських фірм України на Ваш вибір. В презентації необхідно відобразити наступні дані: назва фірми, історія її створення, кількість працівників, інформація про засновників, види послуг, які надаються, інформація про вимоги при працевлаштуванні, інша інформація.

Завдання 3

Ознайомтесь з діяльністю Аудиторської Палати України (АПУ) на її офіційному сайті та законспекуйте основну інформацію ,що стосується її діяльності, зокрема: структура, основні функції та напрямки діяльності, інформація, яку можна знайти на сайті АПУ.

Посилання на офіційний сайт Аудиторської Палати України подано у розділі даної теми в дистанційному курсі.

Питання для обговорення:

1. Які існують теорії виникнення аудиту? Розкрийте їх сутність.
2. Як Ви бачите передумови виникнення аудиту?
3. В яких країнах виник аудит?
4. Чим відрізняються господарський і державний контроль? В яких країнах кожен з них панував у Стародавньому світі?
5. Які риси притаманні аудиту в країнах Середземномор'я в період Середньовіччя?
6. Які риси притаманні аудиту в країнах Європи в період Середньовіччя?
7. Як розвивався аудит в епоху Відродження?
8. Чим характеризується аудит в Італії в епоху Відродження?
9. Коли і в якій країні було видано перший законодавчий акт, що регламентував аудиторську діяльність?

10. Які принципи було покладено в основу незалежного аудиту?
11. Назвіть особливості розвитку аудиту в період 1500–1860 рр.
12. Назвіть офіційну дату виникнення незалежного аудиту в сучасному його значенні, з якою подією це пов'язано?
13. Які особливості властиві розвитку аудиту в першій половині ХХ ст.?
14. Які особливості притаманні розвитку аудиту в другій половині ХХ ст.? Які здобутки це принесло?
15. Які характерні риси властиві кожному з чотирьох етапів розвитку аудиту в Україні?

1.4 Оподаткування

Навчальні елементи: Податки: основна термінологія, цілі і ефекти. Відношення між базою, ставкою і доходом. Історія податків. Місцеві податки. Державні податки.

Завдання 1

Необхідно написати доповідь щодо особливостей оподаткування та розвитку податкової системи однієї з країн світу на Ваш вибір. Доповідь має включати інформацію про історію розвитку оподаткування в даній країні та види податків, інша інформація. Визначте також, які, на Вашу думку, елементи податкової системи даної країни можуть бути впроваджені в Україні. В кінці роботи **ОБОВ'ЯЗКОВО** надати список використаних джерел.

Завдання 2

Зробіть порівняльну характеристику між податковою системою країни, яку Ви аналізували при виконанні попереднього завдання та

податковою системою України. Відповідь надайте у вигляді аналітичної таблиці (табл. 3).

Таблиця 3 – Порівняльна характеристика податкової системи України та однієї з країн світу

Характерна риса податкової системи	Україна	Країна світу	Елементи, які варто було б впровадити в Україні
Рівні податкової системи			
Характеристика фіскальних органів			
Види податків (спільні для обох країн) та їх ставки			
Види податків (відмінні)			

Питання для обговорення:

1. В чому полягає сутність податків в соціологічному і прагматичному сенсі?
2. Які є функції податків?
3. В чому полягає сутність регулюючої та стимулюючої функції податків у податковому законодавстві України?
4. Яким є принципи розподілу податкового тягара в країнах з розвинутою ринковою економікою?
5. Якими є принципи системи оподаткування в Україні?
6. Які є основні принципи класифікації податків?
7. Як класифікують податки в Україні за рівнем регулювання?
8. Визначте відмінності між місцевими та державними податками?
9. В чому полягає різниця між податками та зборами?
10. Що таке штраф та чим він відрізняється від податку?

1.5 Аналіз господарської діяльності

Навчальні елементи: Основні поняття та роль економічного аналізу. Історія та перспективи розвитку економічного аналізу. Мета, завдання та основні категорії економічного аналізу.

Завдання 1

На основі вивченого матеріалу та користуючись глосарієм складіть кросворд за даною темою (мінімальна кількість термінів, які необхідно використати в кросворді – 10).

Оформити кросворд необхідно наступним чином:

- 1) сітка кросворду;
- 2) питання;
- 3) заповнений кросворд (відповіді на питання).

Питання для самоконтролю знань:

1. Яка роль економічного аналізу в управлінні підприємством?
2. Як економічний аналіз сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства?
3. Якими є основні завдання економічного аналізу?
4. Що є предметом економічного аналізу?
5. Які є методи економічного аналізу?
6. Які є види економічного аналізу?
7. В чому полягає сутність факторів та резервів підвищення ефективності діяльності підприємства?
8. В чому полягає сутність основних принципів економічного аналізу?
9. Визначте основні категорії економічного аналізу? В чому полягає їх суть?
10. Що є інформаційною базою економічного аналізу?
11. В чому полягає зв'язок економічного аналізу з іншими науками?

1.6 Правове регулювання діяльності бухгалтерів і аудиторів

Навчальні елементи: Міжнародні стандарти обліку і звітності. Міжнародні стандарти аудиту. Законодавче регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Державне регулювання аудиторської діяльності в Україні. Правове регулювання оподаткування в Україні.

Завдання 1

Законспекуйте основні положення обліку, аудиту та оподаткування, які регулюються міжнародними стандартами та законодавчими актами і стандартами бухгалтерського обліку України, у вигляді таблиці 4.

Таблиця 4 – Законодавче регулювання обліку, аудиту і оподаткування в Україні

Нормативний документ	Питання обліку, аудиту і оподаткування, які регулюються

Питання для обговорення:

1. Який документ регламентує державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні?
2. Що є метою державного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні?
3. Яким документом визначено правові засади бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні?
4. На які суб'єкти господарювання поширюються положення Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»?

5. Чи може вестися бухгалтерський облік і складатися фінансова звітність в іноземній валюті?
6. Хто несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємстві?
7. Яким документом визначені правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні?
8. Хто може бути аудитором і за яких умов?
9. В яких випадках здійснюється обов'язковий аудит?
10. Які права надано аудиторам відповідно до діючого законодавства?
11. Які обов'язки покладено на аудиторів відповідно до законодавства?
12. Дайте визначення поняття «національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО)». Ким затверджуються П(С)БО?
13. На які групи поділені П(С)БО?
14. Як П(С)БО співвідносяться з МСБО і МСФЗ?
15. Яке основне призначення Міжнародних стандартів обліку і звітності?

1.7 Ринок бухгалтерських та аудиторських послуг

Навчальні елементи: Види бухгалтерських послуг. Тенденції розвитку ринку бухгалтерських послуг. Види аудиторських послуг. Тенденції розвитку ринку аудиторських послуг.

Завдання 1

Пройдіть семінар за даною темою в дистанційному курсі.

Даний семінар призначено для оцінки стану та тенденцій розвитку ринку бухгалтерських та аудиторських послуг в Україні.

Результати аналізу необхідно представити у формі звіту, який повинен включати наступні елементи:

1) аналіз ринку бухгалтерських послуг (кількість підприємств, які надають послуги з ведення бухгалтерського обліку, середня заробітна плата бухгалтерів в Україні, кількість вакансій, основні вимоги до бухгалтерів та ін.);

2) аналіз ринку аудиторських послуг (кількість підприємств, які надають аудиторські послуги, середня заробітна плата аудиторів в Україні та ін.);

3) висновки (щодо перспектив розвитку ринку бухгалтерських та аудиторських послуг в Україні).

Основні вимоги до представлення матеріалу:

- період аналізу 3–5 років;

- наявність графічного матеріалу (діаграми, графіки по аналізу).

Основні критерії оцінки робіт:

1) наявність у звіті всіх необхідних елементів;

2) дотримання вимог щодо періоду аналізу;

3) наявність графічного представлення результатів;

4) наявність власних висновків.

За вказаними критеріями Вам необхідно оцінити свою роботу, а також 5 робіт своїх одногрупників (об'єктивність оцінки робіт впливає на підсумкову оцінку за семінар).

Питання для обговорення:

1. Розкрийте сутність поняття бухгалтерського аутсорсингу.

2. Які функції найчастіше передаються на аутсорсинг?

3. У чому полягає потреба в аутсорсингу саме бухгалтерських послуг?

4. Як в законодавстві регламентовано аутсорсинг бухгалтерських послуг?

5. Які обов'язки покладаються на бухгалтерську аутсорсингову компанію?

6. Назвіть переваги й недоліки бухгалтерського аутсорсингу.
7. Перелічіть спектр найбільш поширених бухгалтерських послуг.
8. Дайте стисло характеристику кожного виду бухгалтерських послуг.
9. У чому полягають тенденції розвитку ринку бухгалтерських послуг?
10. Яким документом і в якому році було юридично встановлено аудиторську справу в нашій країні?
11. Які цінові тенденції притаманні аудиторському ринку України?
12. Які аудиторські послуги є найпоширенішими в Україні?
13. Назвіть і стисло охарактеризуйте основні види аудиторських послуг.
14. У чому полягають тенденції розвитку ринку аудиторських послуг?
15. Які першочергові завдання стоять на шляху розвитку аудиту?

2 ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЇХ КАР'ЄРНИЙ РОЗВИТОК

2.1 Підготовка фахівців зі спеціальності Облік і оподаткування в ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Навчальні елементи: Стандарти вищої освіти. Навчальний план. Освітні програми кафедри Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. Організація контролю якості знань студентів. Державна атестація студентів.

Завдання 1

Напишіть есе на тему: «Моя майбутня професія», в якому розкрийте питання щодо можливості працевлаштування, перспективи кар'єрного розвитку, основні вимоги до фахівців з обліку і аудиту та навички, якими необхідно оволодіти в процесі навчання для успішного працевлаштування і т. д.

Основні рекомендації до написання есе:

- викладайте власні думки на основі вивчення матеріалів курсу та додаткової літератури;
- використовуйте при написанні цитування по темі;
- при підсиленні Вашої думки інформацією з літературних джерел обов'язково давайте посилання на ці джерела!

Рекомендації щодо написання структурних елементів есе та основні питання, які можуть бути в ньому відображені більш детально наведені в додатку А.

Питання для обговорення:

1. Що таке стандарт вищої освіти?

2. Які рівні має система стандартів вищої освіти?
3. Ким затверджується державний стандарт вищої освіти та які його складові?
4. Які складові включають галузеві стандарти вищої освіти?
5. Поясніть сутність і призначення освітньої програми підготовки.
6. Поясніть сутність і призначення засобів діагностики якості вищої освіти.
7. Розкрийте призначення варіативних частин освітньої програми.
8. Поясніть сутність і призначення навчальних планів.
9. Поясніть сутність і призначення програм навчальних дисциплін.
10. Які цикли дисциплін передбачає освітня програма підготовки бакалавра.
11. Які види практик передбачено навчальним планом бакалавра?
12. У чому відмінність навчального плану бакалавра від навчального плану магістра?
13. Які види практик передбачено навчальним планом магістра?
14. Які існують перспективи удосконалення навчального процесу підготовки фахівців з обліку і оподаткування?

2.2 Міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів

Навчальні елементи: Місія Міжнародної федерації бухгалтерів. Зміст Міжнародних освітніх стандартів для бухгалтерів. Вимоги до професійних навичок і загальної освіти бухгалтера. Професійні цінності, етика і відносини. Оцінка професійних здібностей і компетентності. Постійний професійний розвиток.

Завдання 1

Напишіть своє бачення відповіді на наступне питання:

Які положення Міжнародних освітніх стандартів для бухгалтерів можуть бути використані при підготовці бухгалтерів в Україні?

Відповідь надішліть для перевірки у дистанційному курсі.

Питання для обговорення:

1. Який орган чи установа є розробником Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів?
2. Скільки Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів існує сьогодні?
3. Поясніть призначення Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів.
4. Дайте визначення поняття «професійні знання».
5. Дайте визначення поняття «професійні навички».
6. Дайте визначення поняття «професійні цінності, етика та ставлення».
7. Дайте визначення поняття «здібності» і поясніть його зміст.
8. Дайте визначення поняття «компетентність» і поясніть його зміст.
9. Як результат навчання виражаються здібності чи компетентність?
10. Як результат виконання виражаються здібності чи компетентність?
11. Перелічіть види професійних здібностей.
12. Перелічіть види компетентності.
13. Як трактується поняття «розвиток» у термінології Комітету з освіти?
14. Як трактується поняття «навчання» у термінології Комітету з освіти?
15. Як трактується поняття «освіта» у термінології Комітету з освіти?
16. Як трактується поняття «тренінг» у термінології Комітету з освіти?
17. Дайте визначення поняття «постійний професійний розвиток (ППР)» і поясніть його зміст.

2.3 Кар'єрний розвиток і процес пошуку роботи

Навчальні елементи: Процес кар'єрного розвитку. Кроки та етапи пошуку роботи. Кроки самооцінки. Проведення повної самооцінки.

Завдання 1

В даному завданні на основі пройденого матеріалу Вам необхідно скласти своє резюме. Це творче завдання, тому не треба обмежуватись своїми досягненнями на сьогоднішній день, а писати з поглядом на майбутнє. Уявіть, що Ви вже закінчуєте Університет та напишіть чого навчилися, які навички здобули, які курси закінчили, для отримання якої вакансії та в якій фірмі складаєте це резюме і т. д.

При написанні резюме керуйтеся вимогами до його написання (дод. Б).

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення кар'єрного розвитку.
2. Скільки кроків включає процес кар'єрного розвитку ?
3. Які основні етапи процесу кар'єрного розвитку?
4. Які кроки включає процес самооцінки?
5. Для чого потрібна самооцінка?
6. Які основні кроки пошуку роботи?
7. Які існують основні професійні типи відповідно до класифікації Холланда?
8. Назвіть характерні риси кожного професійного типу.
9. Яким є робочий стиль різних професійних типів?
10. Що таке резюме?
11. Яка інформація повинна включатись до резюме?
12. Поясніть мету співбесід.

2.4 Професійна етика бухгалтерів і аудиторів

Навчальні елементи: Кодекс етики професійних бухгалтерів. Загальне застосування кодексу, фундаментальні принципи. Професійні бухгалтери-практики. Професійні бухгалтери в бізнесі.

Завдання 1

Напишіть своє бачення відповіді на наступне питання:

Яке значення етики професійних бухгалтерів для діяльності бухгалтерів в Україні?

Відповідь надішліть для перевірки у дистанційному курсі.

Питання для обговорення:

1. У чому необхідність Кодексу професійної етики у будь-якій професії?
2. Який орган чи установа є розробником Кодексу етики професійних бухгалтерів?
3. Як Кодекс етики професійних бухгалтерів співвідноситься із законодавством різних країн?
4. Чим обумовлена необхідність Кодексу етики професійних бухгалтерів?
5. Хто є професійним бухгалтером в контексті Кодексу етики професійних бухгалтерів?
6. Чим відрізняються професійний бухгалтер-практик від професійного бухгалтера у бізнесі?
7. На скільки частин поділений Кодекс етики професійних бухгалтерів?
8. Яке призначення має частина А Кодексу етики професійних бухгалтерів?
9. Яке призначення має частина В Кодексу етики професійних бухгалтерів?
10. Яке призначення має частина С Кодексу етики професійних бухгалтерів?
11. Перелічить та стисло охарактеризуйте фундаментальні принципи, яких повинен дотримуватись професійний бухгалтер.
12. Які існують загрози дотриманню фундаментальних принципів?

13. Які ситуації розглядають у частині В Кодексу етики професійних бухгалтерів?
14. Які ситуації розглядають у частині С Кодексу етики професійних бухгалтерів?
15. Наведіть приклади ситуації, в якій порушують принципи професійної етики бухгалтерів.

2.5 Професійні організації бухгалтерів і аудиторів

Навчальні елементи: Міжнародні професійні організації бухгалтерів і аудиторів. Професійні організації бухгалтерів і аудиторів України.

Завдання 1

Ознайомтесь з діяльністю Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ) на її офіційному сайті та законспекуйте основну інформацію ,що стосується її діяльності, зокрема: структура, основні функції та напрямки діяльності, інформація, яку можна знайти на сайті ФПБАУ.

Посилання на офіційний сайт Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України подано у розділі даної теми в дистанційному курсі.

Питання для обговорення:

1. Що таке Міжнародна федерація бухгалтерів (МФБ)?
2. Як реалізуються основні завдання МФБ?
3. Що таке Євразійська рада сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (ЄРСБА) і в чому полягають її основні завдання?
4. Які існують професійні організації бухгалтерів в Америці?
5. Які існують професійні організації бухгалтерів у Великобританії?
6. Які існують професійні організації бухгалтерів у Франції?

7. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ).
8. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Української асоціації сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (УАСБА).
9. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Федерації аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України.
10. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Аудиторської палати України.
11. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Всеукраїнської професійної громадської організації „Спілка аудиторів України” (ВПГО „САУ”).
12. Назвіть і охарактеризуйте організаційні моделі взаємодії держави й професійних організацій бухгалтерів і аудиторів.

ДОДАТОК А

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ЕСЕ

У перекладі з англійської, есе (essay) означає «нарис», «твір», «спробу самостійного аналізу» та «обґрунтування теоретичної гіпотези». Есе (фр. Essai «спроба, проба, нарис», від лат. exagium «зважування») — літературний жанр прозового твору невеликого обсягу й вільної композиції.

Есе виражає індивідуальні враження й міркування автора з конкретного приводу або предмета й не претендує на вичерпне трактування. Це – роздум з приводу чогось побаченого, прочитаного або пережитого особисто. Есе пишуть у вільному стилі. Есе може носити історико-біографічний, літературно-критичний, філософський, науково-популярний, белетристичний характер. В есе, перш за все, оцінюють особисті погляди автора – його світогляд, думки, почуття, цінності, ідеї.

Основна мета есе – створити всеохоплююче уявлення про унікальність вашої особистості. Найкращий спосіб досягти цього – відповідати прямо й відверто, залишаючись чесним перед самим собою. Якщо ви не відверті, існує шанс, що ваше есе виглядатиме штучним й пишномовним. Крім цього, есе повинно легко читатись, мати приємний вигляд.

При написанні есе необхідно уміти продемонструвати, що ви здатні оцінювати свої можливості й здібності. Також потрібно показати не тільки те, що ви умієте ставити потрібні цілі, але і те, що ви їх добиваєтеся. Навіть якщо все це правда, той виклад цього на папері не таке посильне завдання, як може показатися на перший погляд. Необхідно обережно відноситися до гумору. Не варто писати те, що хочуть прочитати, необхідно писати те, що ви думаєте.

З формалізованих вимог до есе потрібно віднести тільки наявність заголовка, вступу, основної частини й висновків.

У вступі використовуйте пастки для привертання уваги, такі як: цитата, вірш, питання, міркування, незвичайні факти, ідеї або смішні історії. На цьому етапі дуже важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. Наприклад: Яким ми уявляємо собі бухгалтера? Певно таким, яким зображає його давній стереотип – «маленька» людина з великою рахівницею, за широким столом, заваленим папками бухгалтерськими книгами та паперами, досить сувора і суха особистість, що мислить категоріями математики. Таким був образ бухгалтера досить давно.

Яким же він є сьогодні – сучасний бухгалтер? У роботі над вступом можуть стати в нагоді відповіді на наступні питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що пролунали в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є важливою на даний момент?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування?», «Чи можу я розділити тему на трохи більше дрібних підтем?» і т. д. Уникайте таких фраз, як "Це есе про ..." або "Я збираюся поговорити про...".

В основній частині виражайтеся зрозуміло. Підкріплюйте основні ідеї фактами, міркуваннями, ідеями, яскравими описами, цитатами або іншою інформацією або матеріалами, які інтригують і захоплюють увагу читача.

Використовуйте довідкові матеріали, щоб уникнути тавтології. Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позиції щодо питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі.

У висновку продемонструйте ваш ріст і потенціал у професійній сфері.

Покажіть ваші погляди на проблему. Опишіть, які дії ви плануєте у вашому майбутньому вжити відносно даного питання.

Для допомоги далі наведено орієнтовний (але не вичерпний і не обов'язковий !!!) перелік питань, які можуть бути порушені при написанні есе.

Орієнтовний перелік питань, які можуть бути порушені при написанні есе

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЇ

Виконує роботу в різних ділянках бухгалтерського обліку. Фіксує склад і джерела господарських засобів, їх рух.

Веде облік основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, витрат на виробництво, реалізацію продукції, результатів фінансово-господарської діяльності, розрахунки з постачальниками і замовниками і т.п.

Здійснює прийом, контроль первинної документації у відповідних ділянках обліку, обробляє її вручну або за допомогою ЕОМ.

Складає звітні калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг), проводить нарахування і перерахування платежів до державного бюджету, внесків до фондів соціального і пенсійного страхування, заробітної плати співробітників, податків і т.д.

Відповідає за дотримання штатної, фінансової і касової дисципліни, кошторисів організаційно-господарських і інших витрат, збереження бухгалтерської документації, оформлення і здача їх в установленому порядку в архів.

Робота жорстко регламентована інструкціями. Бухгалтер може виконувати функції аудитора в аудиторській організації (фірмі) або залучатися комерційними структурами.

2. ПРОФЕСІЙНІ ЗНАННЯ І УМІННЯ

Бухгалтерові необхідна хороша підготовка з математики, основ інформатики і електронно-обчислювальної техніки, статистики, фінансів, управління, грошового звернення.

Повинен знати:

- директивні й нормативні документи з питань організації бухгалтерського обліку та складання звітності;
- технологію та економіку конкретного виробництва;
- принципи організації і планування діяльності.

Повинен уміти:

- вести звітну документацію;
- проводити перерахування коштів і т.д.;
- користуватися персональним комп'ютером.

3. ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ

- схильність до роботи з числами;
- високий рівень зосередженості і розподілу уваги;
- розвинені рахунково-аналітичні здібності;
- хороша оперативна пам'ять;
- посидючість, принциповість, відповідальність.
- високий рівень уваги;
- оперативна пам'ять;
- емоційна стійкість;
- прагнення до підвищення професійного рівня;
- схильність до систематичної роботи з літературою;
- акуратність;
- наполегливість;
- терпіння;
- вимогливість;
- педантизм;

- організованість.

4. МЕДИЧНІ ПРОТИПОКАЗАННЯ

Робота не рекомендується людям із захворюваннями:

- нервової системи і відхиленнями в психіці (надмірна недовірливість, тривожність, збудливість);
- судинною дистонією з вираженими головними болями (гіпертонія, мігрень).

5. БЛИЗЬКІ (СПОРІДНЕНІ) ПРОФЕСІЇ (спеціальності)

Податковий інспектор, економіст, фінансист, викладач в навчальному закладі.

6. НАВЧАННЯ

Вищі навчальні заклади, професійні училища, навчальні центри, курси.

7. ПОПИТ НА РИНКУ ПРАЦІ:

- ринок бухгалтерів на сьогодні стабільний, серйозних змін не прогнозується;
- неухильно знижується попит на бухгалтерів, освіта яких обмежується лише курсами або без вищої спеціальної освіти.

ДОДАТОК Б

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ РЕЗЮМЕ

Знайомство потенційного роботодавця з Вами починається задовго до особистої співбесіди. Як правило, перша зустріч з співробітником підрозділу набору персоналу – це ваше резюме: аркуш паперу формату А4, де вказана найважливіша інформація про вашу освіту, досвід роботи та навички, ваша адреса та контактні телефони. Саме від якості наповнення резюме залежить, чи запросять вас на співбесіду, чи ні. Зразок резюме ви зможете знайти на нашому сайті. В резюме ви побачите, які пункти і у якій послідовності вам необхідно викласти. Резюме не можна писати поспіхом. Воно потребує глибокого аналізу всіх своїх здобутків. Особливо ретельно слід віднестися до написання пунктів „Досвід роботи” і „Навички”. Ці пункти завжди повинні бути заповненими! Основний секрет успішного резюме полягає у тому, що воно повинно бути написане з метою отримання конкретної посади. Власне, підказку при складанні резюме можна знайти в самому тексті оголошення про вакансію, бо там, як правило, вказані вимоги до претендента на дану посаду. Ваше завдання – переконатися, що ви відповідаєте цим вимогам та відобразити це в своєму резюме. Якщо у вас достатньо великий досвід (декілька місць праці, тренінги, курси, навчання в декількох вузах), то відберіть найнеобхіднішу інформацію, яка важлива для отримання посади. Резюме потрібно складати мовою, яка вимагається роботодавцем. Якщо оголошення про вакансії написане іноземною мовою, то оформляти резюме теж бажано, крім української, і нею. У інших випадках – українською. Можливі випадки, коли керівник підприємства, який приймає рішення про ваш прийом на роботу, особливо коли це підприємство з іноземними інвестиціями, українською не володіє. Використовуйте слова-маркери: «керував»,

«контролював», «розробляв», «комунікабельність», «робота в команді». Вони запам'ятаються менеджерів з набору персоналу та створять про Вас враження, як про активну та досвідчену людину. Перевірте грамотність та орфографію свого резюме. При пошуках роботи завжди потрібно мати резюме в паперовому вигляді, оформленому на якісному білому папері, шрифт не менше 11 кегля. Найкращий об'єм – одна сторінка А4. Подавати резюме у жодному разі не можна у зім'ятому вигляді!

Якщо ви маєте якісну електронну фотографію, то можете розмістити у верхньому кутку листа. Не рекомендується використовувати кольорове зображення, якщо плануєте відсилати резюме факсом, або робити з нього ксерокопію. При копіюванні зображення часто спотворюється. Головне правило написання резюме – чесність. Менеджер по роботі з персоналом, при телефонній розмові з Вами, чи на співбесіді, відразу визначить, наскільки інформація, викладена в резюме, відповідає дійсності. Якщо резюме написано абияк, то на співбесіду можна і не потрапити.

Резюме повинно містити такі пункти:

Ваше ім'я та прізвище, відсканована фотографія.

Адреса (з кодом населеного пункту), номери телефонів. Для студента, який проживає у Запоріжжі за тимчасовою адресою, необхідно вказати як постійну (батьків), так і тимчасову (гуртожиток) адресу. Ваше резюме може знайти бажаного для Вас роботодавця і через певний час після закінчення університету.

Мета (одне або декілька слів): працевлаштування, отримання посади (вказати якої), тощо.

У пункті «Освіта» потрібно у зворотній хронології перерахувати всі навчальні заклади, які Ви закінчили чи навчаєтесь зараз (крім середньої школи), вказавши назви отриманих спеціальностей, кваліфікацій, рівень отриманих дипломів. Зі збільшенням часу минулого після закінчення

навчального закладу, тим менше місця цей пункт має займати в резюме. Як правило, роботодавець читає тільки перші строчки цього пункту.

Досягнення: вказати рейтинг навчання, перемоги у конкурсах, наявність дипломів з відзнакою.

Нагороди: для студента це іменні стипендії, грамоти переможця олімпіад, тощо.

Публікації: наукові статті, доповіді на студентських конференціях, виконання проектів.

Досвід роботи. Викладається у зворотному хронологічному порядку (спочатку вказується останнє місце роботи). Вкажіть дати початку і закінчення роботи, назву підприємства, посаду, коротко описати функціональні (посадові) обов'язки, роботи які доводилось виконувати. Для студентів вказати місця проходження виробничої практики, теми самостійно виконаних дипломних та курсових робіт, волонтерську діяльність. Обов'язково використовуйте слова, які підтверджують вашу кваліфікацію та ділові якості, зокрема «керував», «контролював», «розробляв», тощо.

Навички: перш за все необхідно вказати навички, які важливі для отримання бажаної посади, конкретизувати знання своєї спеціальності, уміння користуватися комп'ютером, наявність посвідчення водія і з якого року. Цей пункт – один з найважливіших!

Мови: вказати назви та рівень володіння. Одна з мов обов'язково рідна.

Активність: вказується чим ще, крім навчання та роботи Ви займаєтесь, особливо якщо це у якійсь мірі допомагає підкреслити Ваші ділові якості, здатність до ініціатив та роботи в команді. Цей пункт може містити членство в професійних та громадських організаціях і т.п.

Особисті дані: дата народження, сімейний стан, особисті якості (перелік ділових якостей: 3–4 якості, найбільш вагомі для планованої посади).

Інтереси та захоплення слід згадувати лише в тому випадку, якщо вони пов'язані з бажаною роботою, або підкреслюють необхідні для неї якості.

Пункт «Рекомендації надаються на вимогу» використовуються лише у випадку наявності таких рекомендацій, або можливості їх отримати.

Резюме повинно бути написане грамотно, лаконічно, максимально конкретно, видрукуване на комп'ютері на хорошому білому папері. Попросіть когось, хто добре володіє мовою, якою написане резюме, перевірити грамотність його написання. Це особливо важливо при написанні резюме іноземною мовою.

Слово «Резюме» на початку не вказується! Якщо з якогось пункту немає інформації, то він вилучається. Пам'ятайте, що резюме – це не автобіографія!

Вашого потенційного роботодавця цікавлять лише останні місяці роботи або навчання. Якщо Ваш досвід роботи значний, то пункти «Освіта» та «Досвід роботи» бажано поміняти місцями. Причини, за якими ви покидали роботу у резюме не вказуються, однак обов'язково готуються відповіді на запитання про зміну місця роботи для співбесіди з представником підрозділу персоналу. Прізвища і телефони людей, які можуть дати Вам рекомендацію також підготуйте заздалегідь. З ними бажано попередньо погодити можливість отримання рекомендації.

Пам'ятайте, що резюме – це тільки перший крок процедури відбору. Найкраще, коли воно написане під вимоги конкретної посади, яку Ви бажаєте отримати.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять
з навчальних дисциплін

«ВВЕДЕННЯ В СПЕЦІАЛЬНІСТЬ», «ВСТУП ДО ФАХУ»

*(для студентів денної та заочної форм навчання
спеціальності 071 – Облік і оподаткування)*

Укладач: **ШАПОВАЛ** Галина Миколаївна

Відповідальний за випуск *С. С. Родченко*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *Г. М. Шаповал*

План 2017, поз. 318М

Підп. до друку 12.07.2018. Формат 60 × 84/16.
Електронне видання. Ум. друк. арк. 2,1.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №5328 від 11.04.2017.